L. 10. Kraków, dnia 20. października 1909. Rocznik XXX.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną 2 kor. składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują „Dziennik rozporządzeń“ bezpłatnie.

L. 91.351/09
Fiz.

OSTRZEŻENIE.

Czystość i dobre powietrze naszych mieszkań zależą od czystości ulic, placów i chodników miejskich, ale w większym jeszcze stopniu od porządku, jaki panuje na podwórzach, schodach, w sieniach domów, oraz od utrzymywania w porządku wszystkich miejsc ustępowych i zlewów.

Od czystości i dobrego powietrza mieszkań zależy w znacznej mierze nasze zdrowie.

Ze względu przeto na własne zdrowie należy przestrzegać jak największej **czystości na podwórzach, schodach i w sieniach domów,** oraz utrzymywać ustępy i zlewy we wzorowym porządku.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

L. 92.483/09
Fiz.

OSTRZEŻENIE.

Mleko, otrzymywane wprost od zdrowych krów, jest czyste, ale zanieczyszcza się niebawem przez nieczyste ręce dojącego, od skopków i naczyń, w których się przechowuje podczas przewozu etc.

Przez takie zanieczyszczenia mogą się dostać do mleka sprzedawanego zarazki różnych chorób i kto takie mleko pija, może dostać np. tyfusu, gruźlicy (suchot), szkarlatyny lub innej choroby zakaźnej.

Tylko przez dokładne **przegotowanie mleka** ginie większa część zawartych w niem zarazków chorób.

Należy przeto pić jedynie mleko, dokładnie przegotowane.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

L. 79980/09
I.

ROZPORZĄDZENIE.

W celu zachowania bezpieczeństwa publicznego z okazyi przedsięwziętych **robót kanałowych** i t. p. na ulicach i placach publicznych, zarządza się na podstawie postanowień § 13. i 53. ustawy budowniczej dla miasta Krakowa, co następuje:

1. PP. budowniczowie i majstrowie murarscy, wykonujący roboty budowlane, jak łączenie kanałów i rynien dachowych z kanałami miejskimi i t. p., obowiązani są po ukończeniu robót i zasypaniu rowów zawiadomić bezzwłocznie, a najdalej do 24 godzin od chwili ukończenia roboty, oddział drogowy Budownictwa miejskiego o ukończeniu tychże robót, przesyłając w tym celu pisemne pozwolenie, wydane przez oddział drogowy Budownictwa miejskiego przy złożeniu deklaracyi na rozpoczęcie roboty, po uwidocznieniu na niem dnia i godziny ukończenia roboty.

2. Miejsce roboty, względnie przekopane drogi i rozkopane bruki należy po ukończeniu roboty zabezpieczyć koziołkami i zastawkami w myśl postanowień § 32. regulaminu o utrzymaniu czystości i porządku dla stoł. król. miasta Krakowa z dnia 24. sierpnia 1884 L. 5874 aż do tego czasu, w którym robotnicy miejscy na miejscu się nie zjawią w celu podjęcia robót drogowych i brukarskich.

Niestosujący się do powyższych przepisów karani będą przez Magistrat grzywną od 2 do 200 kor. albo karą aresztu od godzin 6 do 14 dni.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 20. września 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. 94192/09
V.

WEZWANIE

do popisowych, urodzonych w latach 1889, 1888 i 1887.

W myśl §§ 22. i 23. przepisów wykonawczych, część I, do ustawy wojskowej z dnia 11. kwietnia 1889 roku L. 41. Dzien u. p. Magistrat stoł. król miasta Krakowa wzywa wszystkich popisowych, którzy się urodzili w latach 1889, 1888 i 1887. tak przynależnych do miasta Krakowa, jak i obcych, stale w Krakowie przebywających, tudzież wszystkich tych, którzy wyszli z klas wieku popisowego, jednakże nie przekroczyli 36. roku życia i z jakiejkolwiek przyczyny nie uczynili jeszcze dotąd zadość obowiązkowi stawania do wojska, ażeby

w czasie od 2. do 30. listopada 1909 r zgłaszali się w Wydziale V. Magistratu w dni powszednie od godziny 11. do 2 z południa, celem zamieszczenia ich w spisie powołanych do poboru wojskowego na rok 1910.

Zgłaszać się należy osobiście, jednak w razie ważnej przeszkody wyręczyć w tem mogą popisowych rodzice, opiekunowie lub pełnomocnicy.

Popisowi, w roku 1889, 1888 i 1887 urodzeni, do gminy miasta Krakowa nieprzynależni, tutaj jednak przebywający, mają przy zgłoszeniu wykazać się metryką urodzenia tudzież świadectwem przynależności, a gdyby sobie życzyli stawić się przed Komisyą poborową w Krakowie, winni w przeciągu miesiąca listopada b. r. wnieść podania, opatrzone marką stemplową na 1 koronę, za pośrednictwem tutejszego Magistratu do właściwego c. k. Starostwa względnie Magistratu z własnym statutem.

Podania, wniesione po dniu 30. listopada b. r., nie będą uwzględnione.

Dla uzyskania tego pozwolenia, trzeba atoli: *a*) złożyć dowód piastowania stałej posady; albo *b*) dołączyć świadectwo szkolne, iż popisowy uczęszcza do szkół publicznych jako uczeń lub słuchacz zwyczajny; albo wreszcie *c*) udowodnić, iż bądźto dla braku funduszów, bądź też z powodu stosunku służbowego popisowy obcy nie może się wydalić z Krakowa.

Przynależni do Krakowa, będący w wieku popisowym kandydaci stanu duchownego, nauczyciele i kandydaci na nauczycieli szkół ludowych, wreszcie ci, którzy posiadają tytuł do jednorocznej służby wojskowej, winni są wnieść w terminie od dnia 1. stycznia do końca lutego 1910 r. należycie udokumentowane podanie do Magistratu, nieprzynależni zaś do właściwego c. k. Starostwa, udowadniając, że im odnośny tytuł przysługuje.

Podania reklamacyjne o uwolnienie od zwykłej czynnej służby wojskowej z powodu stosunków familijnych w myśl § 34. ustawy wojskowej należy składać w dzienniku podawczym Magistratu w czasie od dnia 1. stycznia do końca lutego 1910 r. Później wniesione podania reklamacyjne tylko w wyjątkowych warunkach mogą być uwzględnione.

W rozporządzeniu c. k. Ministerstwa obrony krajowej z dnia 15. kwietnia 1889 roku, obwieszczonem w Dzienniku ustaw państwa z roku 1889 pod L. 45, wyszczególniono dokumenty, które należy dołączyć do podań kandydatów stanu duchownego (§ 45. tego rozporządzenia), kandydatów na nauczycieli szkół ludowych (§ 50.), aspirantów do służby jednorocznej (§ 69.), tudzież do podań reklamacyjnych (§ 56).

Nadmienia się, że popisowi, nie stosujący się do tego wezwania, karani będą w myśl § 35. ustawy wojskowej grzywną od 10 do 200 koron, ewentualnie karą aresztu od 1 do 20 dni, bez względu na tłómaczenie się nieświadomością ustawy.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 15. października 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. 94193/09
V.

WEZWANIE.

W myśl § 80, punkt 6, przepisów wykonawczych do ustawy wojskowej z dnia 11. kwietnia 1889 r. L. 41 Dz. u. p. część I, wzywa Magistrat poniżej wymienionych mężczyzn, urodzonych w r. 1874, a którzy dotychczas obowiązkowi stawiennictwa wojskowego zadość nie uczynili, aby unikając surowych a w § 44, 45. i 47. powyżej powołanej ustawy przewidzianych kar, zgłosili się niezwłocznie w Wydziale V. Magistratu w Krakowie, celem dopełnienia ciężącego na nich obowiązku.

Mianowicie **nie stawili się urodzeni w roku 1874:**

Losu nr.		
393	Auerbach r. Pamm Natan Mojżesz	syn Mojżesza i Szarlotty
18½	Bąkowski Władysław	„ Jana
402	Bernstein Henoch	„ Lacy
272	Bromberger Mendel	„ Łazarza i Jetty
90	Berger r. Ebers Szachne	„ Judy i Bajli
43½	Dutkiewicz Konstanty Henryk	„ Hipolita i Pauliny
25½	Duntuch Mojżesz Wolf	„ Jakóba i Finkli
225	Engländer Michał	„ Rajzli
63	Eisen Leopold	„ Izaaka i Szarlotty
372	Grünfeld Szaja Lejb	„ Abrahama i Laji
43	Gutwirth r Gutenberg Lejzor	„ Kalmana i Szajndli
200	Hirschberg Łazarz	„ Markusa i Bajli
311	Jędzejkiewicz Antoni	„ Józefa i Zuzanny
374	Nichthauser r. Schnierer Herszko	„ Izaka i Fajgli
280	Nowakowski Ignacy	„ Ignacego i Franciszki
241	Sperling Mendel Łazarz	„ Joachima i Rozalii
145	Schein r. Kurz Alter Izak	„ Zysli Kurz
128	Sikora Jan	„ Jana i Justyny
88	Thorn r. Bader Bernard	„ Samuela i Rejsy
459	Trembecki Antoni (Adolf)	„ Adama i Antoniny
227	Trenner Wolf Lejb	„ Chaima i Rozalii
59½	Warter f Sauerbrunn Mojżesz Samuel	„ Jonasza i Racheli Bajli
396	Wenda Józef	„ Alojzego i Salomei.

Jeżeli który z powyżej wyszczególnionych uczynił zadość obowiązkowi służby wojskowej za inną gminę lub w innej klasie wieku popisowego, powinien o tem zawiadomić Magistrat, celem sprostowania list poborowych, w razie zaś śmierci którego z wyżej wyszczególnionych, powinni jego krewni donieść o zaszłej śmierci Wydziałowi V. Magistratu.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa
dnia 15. października 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. X. 673.

OBWIESZCZENIE.

C. k. Namiestnictwo zamianowało c. k. starszego inżyniera **Jana Kopystyńskiego** Komisarzem nadzoru kotłów parowych z siedzibą w Krakowie na powiaty: bialski, bocheński, brzeski, chrzanowski, krakowski, limanowski, myślenicki, nowosądecki, nowotarski, oświęcimski, podgórski, wadowicki, wielicki i żywiecki, oraz na król. stoł. miasto Kraków.

Lwów, dnia 20. października 1909.

C. k. Namiestnik:
Bobrzyński w. r.

(LM. 100567/09. / B. a.)

L. 88348/09. / III. a.

PRZEDMIOTY ZNALEZIONE.

W lipcu 1909 r. znaleziono w Krakowie następujące przedmioty.

A) **Złożone w tut. Kasie miejskiej:**

Art. 287/293. Koszyk i 63 sztuk pieczywa.
„ 338. Czapka.
„ 340. Para skarpetek i okulary.
„ 423. Pierścionek złoty.
„ 424/855. Torebka, różaniec, klucz, figurka i 14 hal.
„ 425. Karta wolnej jazdy koleją Maryi Magiera
„ 426. Portmonetka, chusteczka, 2 fotografie, kwit pocztowy.
„ 427. 6 kluczyków.
„ 428. Notes z poświadczeniem na przesyłkę i kwitem.
„ 429/856. Pulares skórkowy, para złotych kolczyków i 15 K. 36 hal.
„ 430. Pakunek z herbatą rosyjską, perfumy, flaszeczka z oliwą, mydło, szprycka i papierośnica.
„ 431. Kartka zastawnicza m. Kasy Oszczędności na zegarek srebrny i łańcuszek Nr. 22970.
„ 432. Książka pt „Vorschrift für die Verpflegung des k. u. k. Heeres".
„ 433. Zegarek metalowy z łańcuszkiem metalowym.
„ 434/857. Torebka ceratowa, chusteczka do nosa, rękawiczki, koronka, ołówek i 6 hal.
„ 858. 1 K. 34 hal.
„ 435. Parasolka czarna.
„ 436. Scyzoryk.
„ 437. Kaganiec.
„ 438. Książka legit. z kasy chorych.
„ 439/859. Pulares, pierścionek, broszka mosiężna, 2 K. 60 h.
„ 440. Ćwikier w żółtym futerale.
„ 441. Karta abonamentowa na „Nową Reformę" p. Skarbskiego.
„ 442. Parasol.
„ 443/860. Portmonetka z 1 Kor. 2 hal.
„ 444. 6 kluczyków.
„ 445. 18 agrafek, 3 krawatki.
Art. 446. Klucz.
„ 447. Łańcuszek niklowy z kluczykiem do zegarka.
„ 448/861. Portmonetka, 6 halerzy i różaniec.
„ 449/862. Portmonetka i 3 Kor.
„ 450. 6 kluczyków.
„ 451/863. Woreczek płócienny i 86 hal.
„ 452. 3 paczki drew. kołków szewskich.
„ 453. Książeczka poczt. Kasy Oszczędn. l. 615 B.
„ 454 Plan sytuacyjny zakładu umysłowo-chorych.
„ 455. Srebrna broszka.
„ 456 Scyzoryk w czarnej oprawie.
„ 457. 2 parasole męskie.
„ 458. Cwikier we futerale.
„ 459/864. Portmonetka i 20 hal.
„ 460. Pakiet z narzędziami.
„ 461. Torebka ręczna paciorkowa z różańcem i czekoladą.
„ 462. Żabki eksplodujące i 6 cygar.
„ 463. Żółta chusteczka.
„ 464. Książeczka m. Kasy Oszczędności Nr. 265786. Bronisławy Kowalik na 80 K. 30 hal.

B) **Przedmioty, pozostawione u znalazców.**

1. Młody mały piesek (suczka) żółtawo-czarny.
2. Pies duży łańcuchowy czarny.
3. Młody pies legawy kasztanowaty.
4. Zegarek według „Nowin" Nr. 157/09.
5 Pulares z 2 Kor. 90 hal.
6. Paw.
7. Piesek żółty z marką Nr. 364 w kagańcu.

Magistrat wzywa właścicieli powyższych przedmiotów, aby, o ile mogą dowieść swych praw własności, zechcieli zgłosić się po odbiór rzeczy do biura Wydziału III. *a.* (przemysłowego) Magistratu (plac W. W. Świętych l 6. dom Larysza parter na lewo) w godzinach między 11. przed południem, a 1. po południu; w przeciwnym razie przedmioty te po upływie jednego roku od daty niniejszego obwieszczenia wydane będą znalazcom do używania, po upływie zaś 3 lat przejdą na wyłączną własność znalazców lub też sprzedane będą, względnie przekazane na fundusz ubogich miejscowych.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 15. października 1909 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

Mianowania urzędników i służby.

Zgodnie z uchwałą działającej imieniem Rady miejskiej Komisyi wodociągowej z dnia 10. września 1909:

1. **Szczepański Tadeusz,** dotychczas adjunkt budowy w zarządzie wodociągu m., został inspektorem budowy w Zarządzie wodociągu miejskiego w IX. klasie rangi z płacą 2800 kor. rocznie, kwaterowem 960 kor. rocznie, wliczalnym do emerytury dodatkiem budowlanym 200 kor. rocznie i prawem do czterech trzechleci po 200 koron rocznie. (Dekret z 25. września 1909. L. 577/09/prez.).

2. **Krawczyk Stanisław**, dotychczas adjunkt budowy w Zarządzie wodociągu miejskiego, został nadetatowym inspektorem budowy w Zarządzie wodociągu miejskiego w IX. klasie rangi, z poborami j. w. (Dekret z 25. września 1909 L. 576/09/prez.).

Zgodnie z uchwałą działającej imieniem Rady miejskiej III. Sekcyi skarbowej z dnia 10. września 1909 **Władysław Müller**, kontrolor oficyałów egzekucyjnych miejskich, otrzymał pierwsze trzechlecie w kwocie 200 koron od dnia 8. stycznia 1909 r., przy pozostawieniu mu dodatku osobistego w dotychczasowej wysokości, tj. w kwocie 328 kor rocznie (L. 1961/09/prez).

Zgodnie z uchwałą Rady miasta Krakowa z dnia 14. marca 1907 otrzymali:

1. **Władysław Latacz**, praktykant konceptowy Magistratu, pierwsze trzechlecie w kwocie 200 koron rocznie od dnia 29 września 1909. (LM. 85386/09).

2. **Michał Buczak**, miej. woźny II kl., trzecie pięciolecie w kwocie 50 koron rocznie od dnia 11. sierpnia 1909. (LM. 76230/09).

3. **Jędrzej Węgrzyn**, pachołek miejski, drugie pięciolecie w kwocie 50 koron rocznie od dnia 29. sierpnia 1909. (LM. 76238/09).

Uchwały Sekcyj i Komisyj *).

Działając imieniem Rady miejskiej z upoważnienia, udzielonego uchwałą Rady z 15. lipca 1909 zgodnie z postanowieniem § 82. statutu miejskiego, Sekcye i Komisye Rady miejskiej powzięły następujące uchwały.

Sekcya I. na posiedzeniu w dniu 28. lipca 1909 uchwaliła:

I. *a)* Sprzedać właścicielom realności lwh. 1529 lk. 137 Dz. VIII., Izraelowi Wolfowi Herszlowi i Brajndli Hirschom, część gr. parceli miejskiej, lk. 2417 lwh 1783 ks. gr. gm. kat. Kraków objętej, na planie kolorem czerwonym i nową l. kat. 2417/2 oznaczoną, o powierzchni 17·23□° za cenę po 30 kor. za 1□°, płatną przy podpisaniu kontraktu.

b) Do podpisania kontraktu obok P. Prezydenta upoważnia się radców miej. Mojżesza Schmelkesa i Piotra Kosobuckiego, a na przypadek przeszkody u jednego z nich radcę miej. Stanisława Drozdowskiego.

c) Wszelkie koszta, z tym interesem połączone, koszta kontraktu, intabulacyi, stempli i należytości przenośnej, ponoszą wyłącznie nabywcy.

II. Gmina m. Krakowa przystąpi do zawarcia kontraktu o powyższy grunt pod warunkiem, że **Izrael Wolf Herszl i Brajndla Hirschowie** wystawią jednocześnie Gminie zdatną do intabulacyi deklaracyę, którą zezwolą na zaintabulowanie na rzecz Gminy miasta Krakowa odstąpionego już dawniej tejże Gminie dla regulacyi ulicy Kupa gruntu z ich realności lwh. 1544 i 1545 w Krakowie, a mianowicie, części parceli bud. lk. 776 o pow. 3·80□° i części parceli bud. lk. 777 o pow. 0 50□°, oraz zobowiążą się ten grunt o łącznej powierzchni 4·30□° własnym kosztem z ciężarów hipotecznych oczyścić.

*) Przyjęte do wiadomości przez Radę miejską na posiedzeniu z dnia 29. września 1909 r. — zobacz w tym numerze str. 139.

Na posiedzeniu w dniu 11. sierpnia 1909:

1. Przyznała kredyt dodat. dla dz. IX. poz 8 E) h w kwocie 2650 kor. na **zakupno wężów** dla zakładu Tallarda i do kropienia ulic

2. Przyznała kredyt dodat. dla dz. IX. poz 8 E) e budżetu na rok 1909 w kwocie 1100 kor. **na opał dla maszyn**.

3. Przyznała kredyt dodat. dla dz. IX. 8 E) e w kwocie 386 kor. **na opał bastyonu** przy ul. Swoboda i kredyt dodatk. dla dz. V. 1e w kwocie 496 kor. na opał ubikacyi funkcyonaryuszów **straży pożarnej**.

4. Przyznała kredyt dodat. dla dz. V. 1a budżetu r. b. w kwocie 517 kor. 8 hal. na płacę praktykanta **straży pożarnej**.

5. Przyznała kredyt dodat. dla dz. II. w kwocie 860 kor. na pokrycie opłat za **wyłączności górnicze**.

6. Uchwaliła wezwać **Towarzystwo techniczne** o wyznaczenie ze swej strony rzeczoznawcy dla oznaczenia wartości gmachu tegoż Towarzystwa, w celu ustalenia wysokości ceny odkupu.

Ze strony Gminy wyznaczyła Sekcya architekta p. Jacka Matusińskiego.

7. Przeszła do porządku dziennego nad podaniem **Emilii Dembitzerowej** o przyznanie odprawy z powodu wypowiedzenia jej lokalu restauracyjnego pod l. 11 przy ul. Kanoniczej w realności, nabytej przez Gminę.

Na posiedzeniu w dniu 25. sierpnia 1909 uchwalono:

I 1. Odstąpić **Leopoldowi Czapnickiemu i Izraelowi Grünowi**, właścicielom realności lwh. 796 i 856, parcelę gruntową l kat. 1746/2 o powierzchni 2 ar. 36 m² czyli 66 sążni kwadratowych oraz część gruntu z parceli lk. 1746/1, na planie Budownictwa miejskiego z dnia 18. sierpnia 1909 jako parcela lk. 1746/3 oznaczonej, o powierzchni 3 ar. 14 metrów² czyli 87 sążni kwadratowych do linii regulacyjnej ulicy po cenie 45 koron za sążeń kwadratowy oraz pod warunkiem, iż ci odstąpią gminie m. Krakowa do linii regulacyjnej część parceli lk. 1681/1, na tymże planie literami *a*, *b* i kolorem czerwonym oznaczoną, o powierzchni 1·50 m² czyli 0 42 sążni², oraz zapłacą na koszta urządzenia ulicy przed ich realnościami kwotę 500 koron.

2. Wypłata ceny kupna oraz kwoty 500 kor. na urządzenie ulicy nastąpi przy podpisaniu kontraktu

3. Koszta kontraktu oraz wszelkie koszta, z nabyciem połączone, ponoszą wyłącznie pp. Leopold Czapnicki i Izrael Grün.

4. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok Prezydenta miasta względnie jego zastępcy radców miejskich: Drozdowskiego i Dębickiego, względnie w razie przeszkody u jednego z nich radcę m. Perosia. (L. 71618/09).

II. Uchwaliła zmianę systemu przyjmowania i płac **robotników dziennych w Zakładzie czyszczenia miasta**, a mianowicie:

1. Wezwać Zakład czyszczenia miasta, aby przyjmował robotników młodych, zdrowych i silnych, a starych i niedołężnych usuwał z zachowaniem jednak względów humanitarnych.

2. Praca od 1. marca do 31. października ma trwać od 5. rano do 5. popołudniu z dwugodzinną przerwą na obiad (od 11. do 1.), od 1. listopada zaś do 29. lutego

od 6. rano do 5. popołudniu z taką samą przerwą. Jako godziny nocne uważa się od 9. wieczorem do 4. rano.

3. Praca dzieli się na cięższą (czyszczenie kanałów i dołów kloacznych, oraz wywóz popiołu i śmieci) i lżejszą (inne roboty).

4. Wynagrodzenie dzienne wedle klas:

A) Praca cięższa.

	za godziny dzienne	pozasłużbowe	nocne
I kl.	2·60 kor.	26 hal.	od 9—12 30 h.
II. kl.	2·40 „	24 „	od 12— 4 40 „
III. kl.	2·20 „	22 „	

B) Praca lżejsza.

I. kl.	2·00 kor.	20 hal.	od 9—12 25 h.
II. kl.	1·80 „	18 „	od 12— 4 30 „
III kl	1·50 „	15 „	

5. Robotników przyjmować należy o ile możności naprzód do klasy najniższej, a potem posuwać do klas wyższych płac, oraz upoważnić kierownictwo Zakładu do przenoszenia zaniedbujących się robotników do klasy niższej.

6. Wezwać Wydział VIb. do przedłożenia wniosków w sprawie założenia gminnej Kasy chorych dla wszystkich robotników miejskich, podlegających ubezpieczeniu, względnie dla tych, których Gmina chciałaby dobrowolnie ubezpieczyć.

7. Dla opędzenia wydatku, zwiększonego z powodu podwyższenia płac robotnikom, przyznać kredyt dodatkowy dla działu IX. 8. lit. B. tegorocznego budżetu w kwocie 10000 koron

8. Zarządzenie to wchodzi w życie z dniem 1. września 1909.

Wnioski powyższe Sekcya I. przyjęła wraz z rezolucyą delegacyi Sekcyi I. dla Zakładu czyszczenia miasta, wzywającą ze względu na słuszne żale mieszkańców kierownictwo Zakładu czyszczenia miasta, aby jak najściślej dopilnowało, by robotnicy miejscy, którzy pracują nader niedbale, a obecnie ze znaczną ofiarą ze strony Gminy otrzymywać będą znaczniejsze zarobki, roboty swe spełniali lepiej, sumienniej i gorliwiej, a w szczególności, aby kontrola nad pracami około czyszczenia miasta odbywała się jak najściślej, a to pod osobistą i surową odpowiedzialnością dotyczących funkcyonaryuszy. (L. 76995/09).

III. 1. Za wywłaszczony orzeczeniem c. k. Namiestnictwa z 8/4 1908 L. 43081/VIIa. pod **rozszerzenie torów kolei Północnej** grunt miejski zażądać od tejże kolei wynagrodzenia w stosunku 8 kor. za sążeń kwadratowy.

2. Na wypadek, gdyby kolej Północna takiego wynagrodzenia dać nie chciała, zażądać od właściwego sądu ustalenia wysokości tego wynagrodzenia (L. 31648/09).

IV. 1. Sprzedać **Wilhelmowi Rosenbaumowi i Baruchowi Löwensteinowi** z parceli miejskiej lk. 2416/3 i 2416/4 skrawek gruntu, mający 8 sążni kwadrat., przy placu Nowym po cenie 120 kor. za sążeń kwadratowy.

2. Koszta sporządzenia odnośnego kontraktu poniosą nabywcy jak i inne koszta ewentualne.

3. Do podpisania odnośnego kontraktu upoważnia się obok Prezydenta miasta lub jego zastępcy radców miejskich: Dębickiego i Drozdowskiego, a w razie przeszkody u którego z nich radcę m. Kosobuckiego. (L. 37999/09).

V. 1. Nabyć **od c. k. Skarbu państwa parcelę** gr., lk. 221/2 lwh. 47 gm. kat. Dębniki objętą w, gminie kat. Kraków położoną, o powierzchni 13m² za cenę kupna w kwocie 49 kor.

2. Do podpisania kontraktu obok Prezydenta m. upoważnia się radców miejskich Beringera i Perosia a na przypadek przeszkody u jednego z nich r. m. Drozdowskiego.

3. Koszta, z nabyciem powyższej parceli połączone, ponosi wyłącznie Gmina miasta Krakowa.

4. Cenę kupna pokryć z funduszu m. kredytem nadzwyczajnym do działu II. budżetu 1909, którytо kredyt się równocześnie przyznaje. (L. 111.556/08).

VI. Uważać sprawę ze **Salomonem Rittermanem**, który zapłacił już z kwoty, deklarowanej przez siebie na budowę kanału w ulicy Podzamcze w wysokości 2410 kor., 2/3 t. j. kwotę 1600 koron, za załatwioną, a żądać z tego samego tytułu od **Emanuela Mirtenbauma** zapłacenia również 2/3 z deklarowanej przezeń kwoty 1935 kor., t. j. zapłacenia kwoty 1290 koron. (L. 25.082/09).

Sekcye I. i II. na wspólnem posiedzeniu w dniu 29. lipca 1909 r. uchwaliły:

1. Nabyć **od pp. Łazarskich realność** lh. 43 i 202, położoną **w Zwierzyńcu**, o powierzchni 14 morg. 352□² za cenę kupna 66000 kor., celem przedłużenia ulicy Wolskiej w prostej linii perspektywy Kopca Kościuszki. Do podpisania zawrzeć się mającego w tym przedmiocie kontraktu kupna-sprzedaży wyznaczeni zostali r. m. pp. Stachowski Stanisław i Porębski August, a na przypadek przeszkody u jednego z nich r. m. p. Kosobucki.

2. Przyznać kredyt w kwocie 6500 kor. (zaliczkowo z funduszu obrotowego miejsk. do zwrotu z funduszu inwest. II. z sumy 400000 kor., przeznaczonej na budowę szpitala epidemicznego) na koszta przerobienia baraku, znajdującego się na gruntach po Birnbaumach przy ul. Krakowskiej l. 51, na tymczasowy **barak epidemiczny i dom izolacyjny**, konieczny ze względu na zagrażające od strony Rosyi niebezpieczeństwo cholery.

Na posiedzeniu wspólnem w dniu 2. sierpnia 1909 r. uchwalono:

Gmina m. Krakowa powinna dążyć do wybudowania własnej **cegielni i wapiennika** oraz nabycia kamieniołomów, a to celem obniżenia ceny materyałów budowlanych. Nadto w granicach finansowej możliwości powinna Gmina m. Krakowa starać się o nabycie terenów budowlanych i spacerowych, nawet nieco od miasta odleglejszych.

Na posiedzeniu wspólnem w dniu 18. sierpnia 1909 uchwalono:

I. 1) Gmina m Krakowa przystąpi do Powsz. **Towarzystwa budowy tanich domów mieszkalnych i robotniczych,** Stowarz. zarejestr. z ograniczoną poręką, jako członek z 1310 udziałami po 20 kor, t j. z udziałem w ogólnej kwocie 26 200 kor.

2) Udziały te w ogólnej kwocie 26.200 kor. i wpisowe do Towarz. zapłaci gmina m. Krakowa gruntem, a mianowicie dwoma parcelami na Harajewiczówce, t. j. IV. i XIV. na planie Budown. m. z d. 8/II. 1909, o powierzchni łącznej około 328·50 sążni kwadr., licząc za sążeń kwadr. 80 koron.

3) Przystąpienie do Towarzystwa z powyższym udziałem czyni się zależnem od warunków, że Gmina będzie miała prawo delegować swego zastępcę do Rady nadzorczej Towarzystwa i żen a parcelach, odstąpionych Towarzystwu, budować będzie Towarz. domy z mieszkaniami mniejszemi, t. j. o jednej i dwóch stancyach prócz kuchni.

II. 1) Dla całkowitego pokrycia kosztów budowy **szkoły ludowej w Zakrzówku,** na któryto cel Rada m. w dniu 4. czerwca 1908 uchwaliła już kwotę 45.000 kor., przyznaje się kredyt dodatkowy w sumie 6.966 kor. 94 hal., oraz na ogrodzenie przed frontem szkoły kredyt w kwocie 518 kor. 50 hal.

2) Na urządzenie i sprawienie sprzętów szkolnych dla tejże szkoły przyznaje się kredyt w kwocie 1.600 koron.

3) Wydatek powyższy w łącznej kwocie 9.085 kor. 44 hal. pokryje Kasa miejska zaliczkowo z funduszu obrotowego miejskiego do zwrotu od funduszu, który uchwalić ma Rada m. na uporządkowanie gmin, objętych projektem przyłączenia.

4) Rada m. zgadza się, aby tak nadwyżka kosztów budowy w kwocie 30.742 kor. 39 hal. wraz z 5% odsetkami od dnia 1. grudnia 1908, jak i kwota 1.600 na urządzenie szkolne wraz z 5% odsetkami od dnia oddania urządzenia do użytku szkolnego, w razie niedojścia do skutku umowy o przyłączenie, przez gminę Zakrzówek gminie m. Krakowa nie w 10 lecz w 40 równych ratach rocznych, od dnia 31. grudnia 1911 licząc, zwróconą została.

III. 1) W celu regulacyi ul. Brzozowej i Podbrzezie uchwala się nabyć od **Maurycego i Anieli Grünbergów** z ich realn. lk. 103 Dz. VIII. lwh. 1500 w Krakowie część parceli budowl. lk. 656 o powierzchni 152m² i część parceli lk. 332/2 o powierzchni 125 m², tj. razem nabyć 277 m² czyli 77 sążni² za cenę po 150 kor. za sążeń², płatną w 14 dni po zaintabulowaniu Gminy za właścicielkę gruntu w stanie wolnym od ciężarów.

2) Zezwolić, aby część nabyć się mającej nowej parceli bud. lk 656/2, pod budynkiem mieszkalnym położoną, oddali Grünbergowie Gminie w jej fizyczne posiadanie w ciągu 2 lat od zawarcia kontraktu z tem zastrzeżeniem, że Grünbergowie mają opłacać podatek domowy przez rzeczone 2 lata używania budynku.

3) Cenę kupna w kwocie 11.550 kor. pokryć kredytem nadzwyczajnym do działu II budż. 1909, który to kredyt równocześnie się przyznaje.

4) Do podpisania kontraktu obok P. Prezydenta miasta upoważnia się pp radców miej. Piotra Kosobuckiego i Mojżesza Schmelkesa, a na wypadek przeszkody u jednego z nich radcę m. Stanisława Drozdowskiego.

Sekcya II. na posiedzeniu w dniu 9. września 1909 uchwaliła:

1) Odpisuje się resztę ceny kupna w kwocie 582 koron 62 hal za grunt miejski, sprzedany **Romanowi Piechockiemu,** z powodu nieściągalności i przedawnienia.

2) Przyznaje się kredyt dodatkowy w kwocie 28.522 kor. 50 hal. dla Dz. IX. poz. 8. lit. B) t. tegorocznego budżetu na opędzenie wydatków, spowodowanych **wywozem śniegu** w styczniu, lutym i marcu b r.

3) Uchwala się kredyt dodatkowy w kwocie 2.000 koron dla Dz. I. poz. 7. a. budż. 1909 na **„Koszta podróży i dyety“.**

4) Uchwala się kredyt dodatkowy dla Dz. I. poz 9. a budż. 1909 w kwocie 2.000 koron na **„Zapomogi urzędnikom i służbie etatowej“.**

5) Przyjęto do wiadomości imieniem Rady miejskiej sprawozdanie radcy m. Dr. Ponikły o **zamknięciu rachunkowem** funduszu budowy wodociągu za r. 1901.

6) Przyjęto do wiadomości sprawozdanie radcy m. Birnbauma o **zamknięciu rachunkowem**:

a) fundacyi różnych za lata 1901, 1902, 1903 i 1904.

b) depozytów politycznych za r. 1900,

c) depozytów miejskich za lata 1900, 1901, 1902 i 1904.

7) Przyznaje się p **Władysławowi Müllerowi,** kontr. ofic. egz. m., I. trzechlecie od dnia 8/I. 1909 przy pozostawieniu dodatku osobistego w dotychczasowej wysokości, t j. w kwocie 328 koron.

Sekcya IV. na posiedzeniu w dniu 26. lipca 1909 uchwaliła:

I. Upoważnić komitet Związku austryacko-niemieckich grup **esperantystów** do zaproszenia kongresu na r. 1912 do Krakowa.

II. 1) W myśl żądania c. k. Rady szkolnej okręgowej m **wykonać naprawy i nabyć sprzęty szkolne** do 32 budynków szkolnych kosztem 10.903 kor. 91 hal.

2) Wydatek powyższy pokryć z:

Dz. XII. A 1. n	2401 K.	44 h.
Dz. XII. D. 14. b. . . .	448 „	23 „
Dz. XII. 9. nadzw. . . .	2403 „	00 „
Dz. XII. 10. nadzw. . . .	115 „	36 „

i przyznać celem pokrycia reszty kredyt dodatkowy dla Dz. XII. A. 1. n w wysokości 6.672 kor. 67 hal. Objęte tą kwotą a nie zużyte na pokrycie powyższego wydatku 136 kor. 79 hal. mają być użyte na wydatki bieżące do końca b. r.

3) Na rok 1910 wstawić do Dz XII. A. 1. n budżetu kwotę 11.200 kor

III. Na **zakupno ławek do parku Dra Jordana** uchwalono kredyt dodatkowy 1.200 kor. dla Dz. VII. 6. A.

IV. Na podanie Towarzystwa Muzeum przemysłowego w Rzeszowie o utworzenie **muzeum wędrownego** z dubletów Muzeum narodowego odpowiedzieć odmownie według projektu odpowiedzi, wygotowanego przez Dyrekcyę Muzeum Narodowego.

V. Prezenty na posadę nauczyciela religii mojżeszowej w szk. wydz. im. Ces. Franciszka Józefa udzielić **Jozuemu Birnbaumowi,** kierownikowi szkoły br. Hirscha w Wiśniczu nowym.

VI. 1) Komitetowi budowy **pomnika dla Adama Mickiewicza w Paryżu** udziela się tyt. jednorazowej subwencyi kwoty 300 koron.

2) Wstawić odnośną pozycyę do budżetu na r. 1910.

3) O niniejszej uchwale zawiadomić Komitet.

VII. **Reginie Munkowej,** wdowie po byłym dyrektorze szkoły, udzielić jednorazowej zapomogi w kwocie 150 kor. i przyznać na ten cel kredyt dodatk

Na posiedzeniu w dniu 7. września 1909 r. uchwalono:

I. 1) Rada m. oświadcza się za wprowadzeniem na r. szkolny 1909/10 **nauki gospodarstwa domowego** jako przedmiotu obowiązkowego w V. klasie szkoły wydź. im. Konarskiego i Zb. Oleśnickiego tudzież w dwóch oddziałach równorzędnych kl IV. szkoły wydź. im. Zb. Oleśnickiego.

2) Rada miejska zobowiązuje się na razie pokrywać z funduszów gminnych, o ile przewidziane subwencye krajowa i rządowa na to nie wystarczą:

a) Płacę nauczycielki, której wyznacza się pobory, równające się poborom nauczycielki szkół pospolitych,

b) Wszystkie inne wydatki, z wprowadzeniem tej nauki połączone.

II. Udzielić p. **Izie Rychterowej,** nauczycielce w szkole robót kobiecych, dalszego 6-miesięcznego urlopu.

III. Odpowiedzieć c. k. Namiestnictwu, że gmina m. Krakowa przyczyni się kwotą 1000 kor. rocznie do kosztów otworzenia i utrzymania projektowanej **szkoły architektury** przy akademii sztuk pięknych w Krakowie.

IV. Udzielić kraj. **Związkowi turystycznemu** kwoty 300 kor. tytułem zasiłku na opędzenie kosztów, połączonych z urządzeniem zjazdu delegatów związków turystycznych w Krakowie, i w tym celu przyznać dodatkowy kredyt dla Dz. XIV.

V. 1) Przyznać kredyt dodatkowy dla Dz. XII poz. 1. tegorocznego budżetu w kwotach:

a) 1200 kor. na pokrycie wydatków na czynsz za **lokal dla filii szkoły wydź. im. Zb. Oleśnickiego,** położony w realności przy ul. Pędzichów l. 15 w oficynie na parterze na prawo, składający się z 5 pokoi, kuchni, łazienki, 2 wychodków, werandy i ogródka, a to na czas od 1. lipca do 31/12 r. b.

b) 1100 kor. na koszta adaptacyi tegoż lokalu na pomieszczenie 3 sal szkolnych, kancelaryi, gabinetu, mieszkania dla tercyana według planu i kosztorysu, sporządzonego przez Budownictwo m.

2) Wstawić do budżetu na r. 1910 kwotę 2400 kor. na pokrycie czynszu za dalszy najem powyższego lokalu.

VI. Na koszta adaptacyi w gmachu **Akademii sztuk pięknych** przyznaje się kredyt dod. w kwocie 857 kor.

Na posiedzeniu w dniu 15. września 1909 uchwalono:

1) Udziela się kwoty 400 kor. tyt. zasiłku na koszta przewiezienia zwłok ś p. dra **Stanisława Zaręcznego** z Wiednia i pochowania ich na cmentarzu krakowskim.

2) Na pokrycie powyższego wydatku przyznaje się kredyt dodatkowy w wysokości powyższej kwoty.

Na posiedzeniu w dniu 20. września 1909 r. uchwalono:

1) P. Drowi **Julianowi Pagaczewskiemu** udziela się jednorocznego urlopu od 1. listopada b. r. począwszy na wyjazd za granicę, za zrzeczeniem się przez czas urlopu wszystkich z jego posadą jako kustosza Muzeum połączonych poborów służbowych.

2) Upoważnia się Dyrekcyę Muzeum Narodowego do użycia funduszu, uzyskanego przez zrzeczenie się poborów przez Dra Pagaczewskiego, na pokrycie wynagrodzenia fachowych sił pomocniczych, które zamierza na czas urlopu Dra Pagaczewskiego zaangażować z poza Muzeum.

Sekcya V. na posiedzeniu w dniu 19. sierpnia 1909 r.:

Uchwaliła zapewnić 12 osobom warunkowe przyjęcie do gminy m. Krakowa za opłatą taksy, na wypadek uzyskania obywatelstwa austryackiego od c k. Rządu, oraz przyjęła 21 osób do związku gminnego z tytułu zasiedzenia.

Komisya aprowizacyjna na posiedzeniu w dniu 1. września 1909 uchwaliła:

1) Kredyt dodatkowy w kwocie 2100 kor dla Dz. VIII. budżetu z r. b. na sprawienie **40 drewnianych skrzyń dla przekupniów** na przechowywanie owoców na Małym Rynku i innych placach targowych.

2) Usunąć ze względów porządkowych **z Małego Rynku drewniany kiosk,** w którym firma M. Schaefer i I. Sperling wykonuje sprzedaż jaj.

Komisya dla gruntów pofortecznych na posiedzeniu w dniu 19. sierpnia 1909 r. uchwaliła:

1) Zatwierdzić ofertę pp. Romanowskiego i Kramarczyka na **roboty ziemne na gruntach pofortecznych** za ul. Karmelicką.

2) Zatwierdzić plany na budowę domów Tow. **budowy tanich domów mieszkalnych** na górze przy św. Salwatorze.

Komisya wodociągowa na posiedzeniu w dniu 10. września 1909 r uchwaliła:

I. 1) Przyjąć projekt umowy, zawrzeć się mającej z Wydziałem krajowym o dostarczanie **wody wodociągowej zakładowi dla umysłowo chorych w Kobierzynie,** objęty pismem Wydziału kraj. z dnia 24. lipca 1909 r. L. 67412

2) Do podpisania umowy upoważnić oprócz Prezydyum r m. dra Rosenblatta i Turskiego, w razie zaś przeszkody r. m. Uderskiego.

II. Zatwierdzić projekt umowy z c. k. Administracyą Państwa, dotyczącej budowy **syfonów wodociągowych** na skrzyżowaniu z przełożonem korytem Rudawy pod klasztorem PP. Norbertanek na Zwierzyńcu, objęty pismem c. k. kierownictwa regulacyi Rudawy z dnia 12. sierpnia 1909 r. L. 3434, z tą zmianą, że gwarancya, określona ust. 4., trwać ma lat trzy. Gdyby z tego powodu c. k. Namiestnictwo robiło kwestyę z tego, należy gwarancyę pozostawić 2-letnią.

III 1) Istniejącą w etacie **urzędników Zarządu wodociągu miejskiego** posadę X. rangi adjunkta budowy zamienia się na posadę inspektora rangi IX. jako nadetatową, która stanie się etatową z chwilą uchwalenia etatu przez Radę miejską.

2) Dwie opróżnione posady IX. rangi nadaje się dwom adjunktom budowy w Biurze wodociągowem, pp. Stanisławowi Krawczykowi i Tadeuszowi Szczepańskiemu.

3) Uchwała powyższa wchodzi w życie z dniem 1. października 1909.

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej.

(Z posiedzeń jawnych).

Posiedzenie zwyczajne (30. w kad. XV.) **z dnia 29. września 1909 r.**

Przewodniczący: Dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.

I. Wiceprezydent miasta: Dr. Henryk Szarski.

II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.

Sekretarz Rady miejskiej: Dr. Tadeusz Kannenberg.

Radców miejskich obecnych **41.**

Radcy miejscy: Birnbaum, dr. Bobilewicz, Bujwid, Dattner, dr. Doboszyński, dr. Gertler, Godzicki, dr. Jaworski, dr. Koy, dr. Krongold, ks. Krupiński, dr. Landau Rafał, dr. Lustgarten, Maciołowski, Margulies, Mendelsburg, dr. Nowak Julian, dr. Rosenblatt, Schmelkes,

Sędzimir, Sołtysik, dr. Starzewski, Sulikowski, Szatkowski, dr. Tilles, Wachtel, hr. Wodzicki, Wolny **(28)** nieobecność usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6. wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

Sekretarz Rady miejskiej odczytuje następujące pisma, nadesłane do Rady miejskiej:

Uniwersytet ludowy.

Prośbę Uniwersytetu ludowego im. Adama Mickiewicza o subwencyę na r. 1910. (L. 90671/09/IV.).

Muzeum techn. przemysłowe.

Podanie p. Stryjeńskiego, dyrektora Muzeum techniczno-przemysłowego, o uwolnienie go od obowiązków dyrektora Muzeum z nowym rokiem 1910. (L. 573/09/prez.).

Oba powyższe pisma odesłano do odnośnych komisyj.

„Kółka rolnicze“.

Podziękowanie Zarządu głównego Tow. „Kółek rolniczych“ we Lwowie za przyjęcie delegatów Towarzystwa i uczestników Ogólnej Rady (L. 614/909/prez.).

Echa wycieczki czeskiej.

Podziękowanie: *a)* Burmistrza miasta Pragi, *b)* Stowarzyszenia kupców w Pradze, *c)* oraz Rady miasta Kutna-Hora za przyjęcie wycieczki czeskiej przez Gminę miasta Krakowa. (L. 613/909/prez.).

Wystawa prac uczni rękodz.

Zaproszenie od Izby rękodzielniczej w Krakowie na otwarcie wystawy prac uczni rękodzielniczych w budynku na „Kotłowem“ w dniu 3. października 1909 r. (L 578/909/prez.).

Reforma wyborcza sejmowa.

R. m. dr. Wasung uzasadnia nagłość wniosku w sprawie reformy ordynacyi wyborczej do Sejmu krajowego (nagłość uchwalono), a następnie wnosi:

„Rada miasta Krakowa wyraża przekonanie, że reforma wyborcza do Sejmu jest najpilniejszym postulatem, bez którego nie może być mowy o normalnym i nowoczesnym rozwoju stosunków narodowych, społecznych i ekonomicznych naszego kraju

Rada miasta Krakowa oświadcza się w zasadzie za czteroprzymiotnikowem prawem głosowania z zastrzeżeniem praw narodowych i interesów miast. Rada miejska wzywa posłów miasta Krakowa, by przeprowadzenie reformy wyborczej w duchu wspomnianym uważali za swój najważniejszy obowiązek i starali się, aby reforma wyborcza jak najprędzej i skutecznie została przeprowadzona“.

R. m. dr. Bandrowski zaznacza, że obecnie Sejm jest z powodu tej kwestyi w całej działalności swej zatamowany. Jest tedy obowiązkiem wszystkich dążyć energicznie, aby sprawa ta była załatwioną Mowca wspomina o koniecznej zmianie statutu Gminy miasta Krakowa i zwraca się z prośbą do Prezydyum, aby sprawę tę jak najrychlej załatwiło.

R. m. Daszyński zaznacza, że ostatecznie widać, że wszyscy chcą reformy wyborczej prócz konserwatystów. Nie należy jednak dla sprawy tej stawiać już z góry horoskopów niepewnych i zaznaczać, że da się ona załatwić jedynie drogą kompromisu, bo w ten sposób osłabia się żądanie reformy. Mowca głosować będzie za wnioskiem i na tę uchwałę Rady miasta Krakowa powoływać się będzie w akcyi politycznej.

R. m. dr. Gross wskazuje, że przeciwnicy reformy wyborczej w Sejmie powołują się na opinię Rządu, który nie jest zwolennikiem czteroprzymiotnikowego prawa głosowania w sejmach. Sprawa ta była w Parlamencie i tam za Rządem w tej sprawie stanęli wszyscy przeciwnicy reformy wyborczej w sejmach, a stanęli również i zwolennicy tej reformy dlatego, że stanęli tu na stanowisku t. zw. autonomicznem. Była to niekonsekwencya: w Sejmie oświadczają się za reformą, w Parlamencie są przeciw niej. Na takiem stanowisku stanęło dwukrotnie Koło polskie i Mowca radby, aby to radcy miejscy, będący posłami i członkami Koła polskiego, wyjaśnili.

R. m. dr. Staniszewski wskazuje, że w poprzedniej sesyi sejmowej sprawa reformy wyborczej doszła już do tego punktu, że było możliwe jej załatwienie. Sesyę zamknięto, a nowa, co jest dziwnem, nie zajęła się sprawą od tego punktu, na którym już Sejm stanął przed trzema laty. Zaczęto rzecz na nowo i prawdopodobnie na załatwienie jej wystarczy zaledwie całe sześciolecie sejmowe. Stawianie kwestyi bezwzględnie pod postacią mandatu imperatywnego w ten sposób, że posłowie tylko czteroprzymiotnikową przyjąć mogą reformę, skrępuje ich tak dalece, że na żaden kompromis zgodzić się nie będą mogli; bez kompromisu zaś niema mowy o reformie wyborczej. W odpowiedzi na zarzuty dr. Grossa zaznacza dalej Mowca, że Koło polskie istotnie nie mogło głosować za wnioskiem o sejmową reformę wyborczą ze względów autonomicznych. Stanowisko to było słuszne; ze względów narodowych Koło polskie nie mogło się zgodzić na to, aby parlament centralny decydował o sprawach sejmowych.

R. m. dr. Petelenz również, jak poprzedni mowca, sądzi, że nie należy dawać posłom mandatu imperatywnego, bo kompromis może być ewentualnie jedynem wyjściem na teraz. Lepiej względnie dobra reforma zaraz, niż idealnie dobra w przyszłości.

R. m. dr. Gross zaznacza, że ludowcy są również autonomistami, a mimo to głosowali w Parlamencie za nagłym wnioskiem o sejmową reformę wyborczą. Mowca podnosi dalej, że w sprawach podatkowych sejmy zupełnie nie stają w obronie autonomii, lecz idą ślepo za tem, czego rząd centralny wymaga.

R. m. dr. Domański zwraca uwagę, że sprawy tej, tak ważnej, w drodze nagłej traktować się nie powinno.

Po dalszych przemówieniach r. m. Daszyńskiego, dr. Staniszewskiego i dr. Bandrowskiego r. m. dr. Wasung wnosi imienne głosowanie nad zgłoszonym wnioskiem.

Uchwalono.

Przewodniczący powołuje na skrutatorów r. m Beringera i Turskiego.

Sekretarz Rady odczytywał kolejno nazwiska obecnych radców miejskich, którzy mieli składać głosy na: „tak“ lub „nie“.

Przy obliczeniu okazało się, że na 36 obecnych na sali radców miejskich wszyscy oświadczyli się za wnioskiem. Wobec czego Przewodniczący skonstatował jednomyślne przyjęcie wniosku. (L. 574/909/prez.).

Sprawozdanie z feryj letnich.

Przewodniczący prezydent dr. Leo zdaje sprawę z uchwał, powziętych w czasie feryj letnich przez Sekcye i Komisye w imieniu Rady miejskiej *).

Służba miejska.

R. m. dr. Wasung interpeluje w sprawie polepszenia bytu służby miejskiej.

Prezydent dr. Leo w odpowiedzi zaznacza, że sprawę przedłoży pełnej Radzie po sesyi sejmowej. Wygotowany już projekt przyniesie służbie wydatne polepszenie bytu, które obowiązywać będzie od 1. lipca r. b.

R. m. Daszyński interpeluje w sprawie pełnienia obowiązków kelnerskich w starym teatrze przez służbę miejską.

Prezydent dr. Leo zaznacza, że służba dobrowolnie pełniła obowiązki w czasie pobytu Czechów i Zjazdu Kółek rolniczych. Prezydent wcale nie interweniował w tej sprawie, pozostawiając służbie możność chwilowego zarobku, godziwego poza obowiązkami służbowymi wobec Gminy.

Regulacya ul. Blich.

Radca budownictwa Kłeczek imieniem Magistratu wnosi jako rzecz nagłą:

Rada miejska reasumuje uchwałę swoją z dnia 14. marca 1895 co do szerokości ulicy Blich między ulicą Grzegórzecką a najbliższą projektowaną przecznicą i zatwierdza szerokość tej ulicy na 14 metrów.

Nagłość a następnie *meritum* uchwalono.
(L. 89415/909/I.)

Rozszerzenie Krakowa.

Sekretarz Magistratu dr. Sikorski imieniem Prezydyum zawiadamia Radę, że Prezydyum Namiestnictwa odniosło się do Prezydyum miasta z wezwaniem, aby natychmiast przedłożyć deklaracyę, mocą której Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się ponieść koszta, połączone ze zmianami, które porobione być muszą w operatach katastru gruntowego w razie udzielenia Najwyższej Sankcyi uchwalonemu przez Sejm krajowy projektowi ustawy o przyłączeniu sąsiednich gmin i obszarów dworskich do miasta Krakowa.

Referent wnosi:

„Rada miejska upoważnia Prezydenta do wystawienia odpowiedniej deklaracyi w myśl reskryptu Namiestnictwa. Deklaracyę tę podpisać mają r. m. Beringer i Dębicki, w razie przeszkody u którego z nich r. m. Schwarz lub Iglicki.“

*) Zobacz w tym numerze str. 134.

Po wyjaśnieniu Prezydenta, że według urzędowego zawiadomienia z krajowej Dyrekcyi skarbu idzie o wydatek około 700 koron, wniosek przyjęto.
(L. 566/909/prez.).

Opłaty teatralne na dobroczynność.

Wicesekretarz Magistratu Baranowski imieniem Sekcyi dobroczynnej i prawniczej oraz Komisyi teatralnej wnosi:

1. Zatwierdza się projekt ustawy krajowej o poborze opłat od widowisk i t. p. na rzecz funduszu ubogich miasta Krakowa *).

2. Wnieść petycyę do Sejmu krajowego o uchwalenie projektu na najbliższej Sesyi sejmowej. Projekt ustawy obejmuje alternatywny artykuł II. w brzmieniu według uchwały Sekcyi III. i Komisyi teatralnej oraz w brzmieniu podług uchwały Sekcyi VI.

Na wniosek r. m. dr. Wasunga projekt ustawy przyjęto *en bloc* z wyłączeniem art. II., który zawiera alternatywę.

W dyskusyi r. m. dr. Merz podnosi, aby w alternatywnym wniosku Sekcyi dobroczynnej w ustępie 2. po słowie „teatralnych“ dodać „i koncertów“.

Wiceprezydent dr. Szarski sprzeciwia się temu dodatkowi; teatr miejski bowiem opłacałby 10%, koncerty zaś tylko 5%, a to z tego powodu, że teatr opłaca już 5% na rzecz funduszu emerytalnego artystów sceny krakowskiej.

R. m. dr. Gross przemawia za wnioskiem Sekcyi prawniczej i domaga się opuszczenia w ustępie 1. słów: „z wyjątkiem przedstawień, urządzanych przez Zarząd teatru miejskiego siłami miejscowemi“.

R. m. Porębski popiera wniosek Sekcyi dobroczynnej.

Przewodniczący podaje pod głosowanie artykuł II. podług wniosku Sekcyi dobroczynnej. Uchwalono (L. 39980/909/VI. a.).

Jubileusz Muzeum narodowego.

Radca Magistratu dr. Zaczek imieniem Sekcyi skarbowej i szkolnej wnosi:

Udziela się kredytu 4.000 koron na cele przyjęcia gości, przybyłych na jubileusz Muzeum Narodowego w październiku r. b.

Uchwalono (L. 88865/909/IV.).

Z powodu spóźnionej pory Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 9. wieczorem.

Posiedzenie zwyczajne (31. w kad. XV.) **z dnia 6. października 1909.**

Przewodniczący: dr. Henryk Szarski, I. wiceprezydent miasta.

II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.

Sekretarz Rady miejskiej: dr. Tadeusz Kannenberg.

Radców miejskich obecnych **36.**

Radcy miejscy: dr. Bandrowski, Beringer, Birnbaum, Bujwid, Daszyński, Dąbrowski, dr. Domański, dr.

*) Ustawa będzie wydrukowana w Dzienniku rozp., gdy uchwała sejmowa uzyska sankcyę monarszą.

Doboszyński, Epstein, Federowicz, dr. Fierich. dr. Guńkiewicz, Hałatkiewicz, Heumann, dr. Jaworski, dr. Krongold, ks. Krupiński, dr. Landau Ignacy, dr. Leo, dr. Lustgarten, Margulies, Mendelsburg. dr. Nowak Julian, Porębski, dr. Rosenblatt, Schmelkes, Sędzimir, Sołtysik, Sulikowski, Suski, Szatkowski, dr. Tilles, hr. Wodzicki, Wolny (34) nieobecność usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6. wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto.

Obchód ku czci Słowackiego.

Sekretarz Rady odczytuje: 1. Pismo Komitetu obywatelskiego dla obchodu rocznicy setnej urodzin Juliusza Słowackiego o przyznanie subwencyi. Podanie po poparciu przez r. m. dr. Gertlera przekazano odnośnym Sekcyom. (L. 596/909/prez.).

2. Zaproszenie Komitetu obywatelskiego na uroczyste nabożeństwo pamiątkowe ku czci Słowackiego w dniu 17 października r. b. w kościele N. M. P.

Przewodniczący zaznacza, że członkowie Rady otrzymają osobno zaproszenia na to nabożeństwo. (L. 597/909/prez.).

Urlop.

R. m. ks. Krupiński prosi o udzielenie mu urlopu na 2 miesiące dla poratowania zdrowia.

Uchwalono.

Pracownia stolarska p. Olejaka.

R. m. Kosobucki podnosi, że majster stolarski p. Olejak urządził postępowy warsztat przy ul. Szlak; na otwarcie zezwolił Magistrat po zbadaniu komisyonalnem; nagle Magistrat zamknął i opieczętował pracownię z powodu skargi prywatnej, że z warsztatu szerzy się łoskot, mający szkodzić zdrowiu mieszkańców sąsiedniej parterowej realności. Mowca zapytuje, czy Prezydent jest w stanie zapewnić dalsze zakładanie warsztatów w Krakowie, czy też rękodzielnicy z pracowniami mają się wynosić poza obręb miasta?

Przewodniczący zaznacza, że jednego faktu nie można generalizować i należy wysłuchać wyjaśnień Naczelnika wydziału przemysłowego.

Naczelnik Wydziału przemysłowego radca Magistratu Buczkowski wyjaśnia, że p. Olejak otrzymał konsens na budowę warsztatu, co nie przesądza udzielenia konsensu przemysłowego na otwarcie pracowni. Magistrat wezwał p. Olejaka, by zaprowadził takie urządzenia, któreby tłumiły hałas z powodu warsztatowej maszyny t. zw. cyrkularki. Tymczasem p. Olejak puścił w ruch wszystkie maszyny, nie uzyskawszy konsensu przemysłowego. Z powodu huku napływały skargi do Magistratu. Odbyła się komisya i ponownie wezwała p. Olejaka, aby w przeciągu 30 dni zarządził adaptacye, tamujące łoskot, lub przeniósł maszyny do przyległego budynku. Wezwanie nie odniosło skutku; p. Olejak nie wykonał adaptacyj i prowadził swoją pracownię z hukiem maszyn. Nowa komisya przy udziale Fizyka miejskiego uznała, że huk maszyn w pracowni szkodzi zdrowiu; wobec tego faktu, oraz wobec dalszych, że p. Olejak nie uzyskał konsensu przemysłowego i że adaptacyj nie wykonał, Magistrat zamknął pracownię.

Fizyk miejski dr. Janiszewski oświadcza, że w wypadku tym zastosowano ściśle ustawę przemysłową, stwierdzającą, że tylko taki hałas można uwzględnić który „nie przekracza zwykłej miary“. Mowca skonstatował kilkakrotnie na miejscu, że jednak hałas z warsztatu p. Olejaka przekracza zwykłą miarę i dlatego warsztat trzeba przebudować, aby był znośnym dla sąsiadów. Uczynić się to da, jak twierdzą technicy, łatwo. Miejska władza samitarna oceniła rzecz dokładnie i bezstronnie wypowiedziała swoją opinię, nie może jej więc dotknąć żaden zarzut.

R. m. Kosobucki wnosi, aby nad tą sprawą otworzyć dyskusyę.

Przewodniczący podaje wniosek ten pod głosowanie.

Za wnioskiem oświadczyło się 12 członków Rady, reszta wstrzymała się od głosowania.

Przewodniczący zaznacza, że udzielone wyjaśnienia wskazują, iż Magistrat nie traktował sprawy lekkomyślnie Mowca zapewnia p. Interpelanta, że zarządzi zbadanie, czy hałas może być usunięty i jeżeli to da się osiągnąć, poleci otwarcie pracowni.

Katarynki „na Groblach“.

R. m. Miedniak podnosi, że na Groblach gra codziennie pięć kataryn, a straszny hałas rozstraja nerwy mieszkańców. Mowca zapytuje, czy Prezydyum będzie skłonne usunąć owe budy i kataryny z placu na Groblach?

R. m. Nowak Stanisław popiera interpelacyę.

Przewodniczący zaznacza, że na przyszłość budy z katarynkami będą miały wyznaczone miejsce na Błoniach i że odnośnie do poruszonego wypadku poleci Magistratowi zbadanie tej sprawy.

Przepełnienie w szkołach.

R m. Stanisław Nowak wskazuje na rozporządzenie kraj Rady szkolnej, która wobec bardzo licznej frekwencyi szkół ludowych krakowskich wypowiedziała zdanie, że do każdej klasy u nas uczęszczać może do 60 dzieci. Rozporządzenie mieści w sobie to niebezpieczeństwo, że w przyszłości może Rada szkolna jeszcze bardziej zwiększać tę liczbę, a jak wtedy wobec tych warunków wyglądać będzie nauka szkolna? Mowca radby w tej sprawie zgłosić wniosek nagły, ograniczy się jednak na razie do interpelacyi i zapytuje, co Prezydyum Rady wobec tego rozporządzenia zamierza uczynić?

Wiceprezydent Szarski oświadcza, że sprawą tą zajmie się Prezydyum Rady szkolnej okręgowej.

R. m. dr. Gertler interpeluje z powodu przepełnienia w szkole im. św. Floryana, dokąd wielu dzieci nie przyjęto. Mowca domaga się jak najszybszego przystąpienia do budowy szkoły „na Maślakówce“.

Wiceprezydent Sare oświadcza, że dlatego budowy tej szkoły nie rozpoczęto, bo toczyły się jeszcze pewne rokowania. Zostały one zakończone i niebawem Radzie przedłożone będą wnioski.

Tanie mieszkania. — Cegielnia gminna.

R. m. dr. Gross podnosi, że z powodu drożyzny mieszkań ofiarowano Towarzystwu budowy tanich mie-

szkań na Kaźmierzu dwa place pod budowę z gruntów Harajewiczówki; niestety na ofiarowanych przez Gminę placach Towarzystwo domów budować nie może, bo użycie parcel zależy od skanalizowania Wisły pod Krakowem i od budowy kollektora, co potrwa lat kilka Wobec tego Towarzystwo ma otrzymać grunt na „Birnbaumówce", ale udzielenie zależnem jest od wypracowania planu parcelacyjnego. Tymczasem Towarzystwo nie może rozpocząć budowy, tak potrzebnej wobec drożyzny mieszkań. Mowca domaga się jak najrychlejszego oddania parcel na „Birnbaumówce" i porusza sprawę urządzenia gminnej cegielni.

Wiceprezydent Sare odpowiada, że wygotowanie planu parcelacyjnego „Birnbaumówki" potrzebuje pewnego czasu, a przed wypracowaniem i zatwierdzeniem planu nie można wyrywać pojedynczych parcel. Mowca dodaje, że co do cegielni gminnej wnioski wkrótce będą Radzie przedłożone.

Rozszerzenie autonomii Rady szkolnej krajowej.

R. m. Maciołowski imieniem Sekcyi szkolnej uzasadnia nagłość sprawy rozszerzenia autonomii krajowej Rady szkolnej.

Nagłość uchwalono.

Następnie przedstawia Mowca wnioski:

Rada miasta Krakowa wyraża przekonanie, że obowiązująca obecnie ustawa o Radzie szkolnej krajowej z r. 1905 i 1907 nie odpowiada słusznym żądaniom społeczeństwa tak co do zakresu jej działania, jak i jej składu.

I Rada szkolna krajowa powinna posiadać pełną autonomię w sprawach szkolnictwa krajowego, wskazaną odrębnością i różnorodnością stosunków społecznych, cywilizacyjnych i historycznych, oraz odrębnych potrzeb gospodarczych naszego kraju. Do zakresu Rady szkolnej krajowej powinna należeć poza sprawami osobistemi zupełna organizacya wszystkich szkół krajowych. Tylko w tych warunkach stworzyć można będzie odrębną, potrzebom naszego społeczeństwa odpowiadającą szkołę.

Kompetencyę Rady szkolnej krajowej należy również rozszerzyć na polu gospodarstwa finansowego w ten sposób, aby Rada szkolna krajowa rozporządzała samodzielnie ryczałtową kwotą, przeznaczoną z funduszów państwowych dla szkół naszego kraju.

II Ustawami powołanemi wprowadzony skład Rady szkolnej krajowej w zbyt szczupłej mierze uwzględnia autonomiczne czynniki ze szkodą interesów społeczeństwa i narodowego wychowania publicznego.

Skład Rady szkolnej krajowej ma uzyskać wydatne pomnożenie autonomicznych członków.

Do tego celu należy dążyć przez:

a) pomnożenie liczby reprezentantów kraju, wybieranych przez Sejm, a nie mianowanych przez Wydział krajowy;

b) wprowadzenie w miejsce tak zwanych zawodowych znawców szkolnictwa delegatów poszczególnych kategoryj szkół, wybieranych przez nauczycieli, w nich pracujących;

c) zniesienie wszelkich ograniczeń, krępujących swobodę wyboru delegatów miast (art. IV., alin. 7), oraz pomnożenie ich liczby.

III. Ustalenie zasad postępowania w sprawach personalnych, a zwłaszcza dyscyplinarnych i zapewnienie każdemu nauczycielowi prawa pełnej osobistej obrony i prawa rekursu jest koniecznem.

Stać się to może przez ustanowienie instytucyi trybunału dyscyplinarnego dla nauczycielstwa, podległego Radzie szkolnej krajowej, któryto trybunał rozstrzygałby sprawy na podstawie pragmatyki służbowej i przy udziale sędziów, przez nauczycieli wybranych.

Rada miasta Krakowa uchwala wnieść bezzwłocznie do Wysokiego Sejmu petycyę, o jak najrychlejszą zmianę ustawy o Radzie szkolnej krajowej w wyżej wskazanym kierunku i wezwać posłów sejmowych z miasta Krakowa. aby się gorliwie zajęli tą sprawą.

R. m. Konopiński popiera wniosek Sekcyi szkolnej. Błąd w ustroju Rady szkolnej tkwi w tem, że zwiększono jej kompetencyę, a jednocześnie zacieśniono w niej żywioł autonomiczny. Oprócz dwóch delegatów, wybieranych przez Rady miejskie z Krakowa i Lwowa, i trzech z Wydziału krajowego, wszyscy inni członkowie Rady szkolnej krajowej są mianowani przez Cesarza na propozycyę Namiestnika. Rzeczą niezrozumiałą jest, dlaczego Sejm zrzekł się wybierania własnych członków do Rady szkolnej, lecz prawo to przeniósł na Wydział krajowy. Liczbą i różnorodnością szkół w Krakowie i Lwowie uzasadnione jest żądanie, aby miasta te wybierały po dwóch delegatów do Rady szkolnej. Wreszcie rzeczą jest wskazaną, aby znawcy szkolnictwa wybierani byli bezpośrednio przez korporacye lub organizacye nauczycielskie, a nie byli mianowani

Mowca zaleca przyjęcie wniosków Sekcyi szkolnej w całości.

Wnioski jednogłośnie uchwalono.

Łączenie kanałów domowych z ulicznymi.

Sekretarz Magistratu Grzybała imieniem Sekcyi ekonomicznej i prawniczej wnosi w dalszym ciągu sprawę projektu ustawy o obowiązku właścicieli domów budowania kanałów domowych i łączenia tych kanałów z miejskimi kanałami publicznymi, oraz o opłatach gminnych za to połączenie.

Dyskusyę nad tą sprawą przeprowadzała Rada miejska już na posiedzeniu w dniu 1. lipca 1909.

Szczegółową dyskusyę rozpoczęto od § 12, gdyż poprzednie już uchwalono na dawniejszem posiedzeniu.

R. m. dr. Bobilewicz domaga się w dłuższem przemówieniu reasumcyi § 7. i uwolnienia od opłat tych właścicieli realności, których realności mają obecnie ujścia kanałowe do Rudawy.

R. m. dr. Wasung, prosząc o głos, zawiadamia, że jest tylko 29 radnych, zachodzi zatem brak kompletu.

Przewodniczący prosi r. m. dr. Wasunga i Bobilewicza o stwierdzenie liczby radnych.

Po stwierdzeniu liczby 29 członków Rady Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie $7\frac{1}{2}$ wieczorem.

Nakładem Gminy miasta Krakowa. — Czcionkami drukarni Związkowej w Krakowie pod zarządem A. Szyjewskiego.